

Matematiksel Doyum Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Matematiksel Doyum Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=25818>

Özet

Matematiksel Doyum Ölçeği (MDÖ), Deniz Kaya tarafından 2020 yılında geliştirilen ve bireylerin matematik dersine yönelik duydukları genel tatmin, memnuniyet ve olumlu duygusal durumu ölçmeyi amaçlayan psikometrik bir araçtır. Ölçek, öğrencilerin matematik öğrenme sürecinden aldıkları hazzı ve derse olan **duygusal beklentileri** nicel olarak değerlendirmek üzere tasarlanmıştır. Bu geliştirme çalışması, MDÖ'nün eğitim bilimleri alanında kullanılabilirliği geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğunu kanıtlamak amacıyla kapsamlı psikometrik analizleri içermektedir.

MDÖ, matematik eğitiminde öğrencilerin motivasyonu ve akademik başarıları ile doyum arasındaki ilişkiyi incelemek isteyen araştırmacılar için standart bir veri toplama mekanizması sunar. Ölçek, beşli Likert tipi derecelendirme formatını kullanmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Matematiksel doyum, matematik eğitimi, ölçek geliştirme, psikometri, öğrenci memnuniyeti.

Yazarlar

Deniz Kaya

Amaç

Matematiksel Doyum Ölçeği'nin (MDÖ) temel amacı, öğrencilerin matematik dersine karşı gösterdikleri **doyum** düzeylerini, yani dersten aldıkları memnuniyet, tatmin ve keyif alma derecesini ölçmektir. Bu ölçek, matematiksel başarı ile duygusal tutumlar arasındaki ilişkiyi incelemek isteyen araştırmacılar için standart bir araç sağlamak üzere geliştirilmiştir.

Ölçek, matematik eğitiminde öğrencilerin motivasyonunu ve akademik başarılarını etkileyen önemli bir değişken olan duygusal doyumun nicel olarak belirlenmesine olanak tanır. Bu sayede eğitimciler, öğrencilerin derse olan pozitif yönelimlerini artırmaya yönelik stratejiler geliştirebilirler.

Yapı

MDÖ, bireylerin akademik bir alana (matematik) yönelik geliştirdiği **duygusal** ve bilişsel tatmin durumunu ölçen bir yapıdır. Matematiksel doyum, sadece başarıya değil, aynı zamanda öğrenme sürecine yönelik kişisel değer atfetme ve olumlu duygular deneyimleme boyutları da içerir.

Bu yapı, genellikle matematik kaygısı veya matematik tutumu gibi diğer duygusal değişkenlerle

ilişkilidir, ancak doyum daha çok mevcut deneyimden alınan haz ve memnuniyet üzerine odaklanır. Ölçek, bu çok boyutlu yapıyı yakalamak için tasarlanmıştır.

Geçerlik

Matematiksel Doyum Ölçeği'nin geçerlik çalışmaları, ölçeğin ölçmeyi amaçladığı yapıyı ne derece doğru ölçtüğünü belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Kaya (2020) tarafından yürütülen çalışmada, öncelikle uzman görüşleri alınarak **kapsam geçerliği** sağlanmıştır.

Yapı geçerliği ise temel olarak **faktör analizi** yöntemleriyle incelenmiştir. Bu analizler, ölçek maddelerinin kuramsal olarak beklenen alt boyutlar altında toplandığını göstermiştir. Çalışmanın detaylı geçerlik sonuçları ve kullanılan geçerlik türleri (örneğin, ölçüt bağımlı geçerlik) makalenin ilgili bölümlerinde detaylıca sunulmuştur.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenilirliği, ölçüm sonuçlarının tutarlılığı ve kararlılığı değerlendirilmek amacıyla incelenmiştir. Kaya (2020) çalışmasında, iç tutarlılık katsayısı olarak **Cronbach Alfa** değeri hesaplanmıştır. Elde edilen yüksek alfa katsayısı, ölçek maddelerinin birbirleriyle tutarlı olduğunu ve aynı yapıyı ölçtüğünü göstermektedir.

Güvenirlilik çalışmaları detayları (örneğin, test-tekrar test güvenirliliği veya madde-toplam korelasyonları) ilgili makalede detaylıca sunulmuştur. Yüksek güvenirlilik değerleri, MDÖ'nün tekrarlanan uygulamalarda benzer sonuçlar verme yeteneğine sahip olduğunu doğrulamaktadır.

Faktör Analizi

Matematiksel Doyum Ölçeği'nin yapı geçerliğini incelemek amacıyla **Açıklayıcı Faktör Analizi** (AFA) ve/veya Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır. Bu analizler sonucunda, ölçeğin faktör yapısı belirlenmiş ve maddelerin faktör yükleri incelenmiştir. Analizler, ölçeğin teorik beklentilere uygun, temiz bir faktör yapısına sahip olduğunu ortaya koymuştur.

Faktör analizi sonuçları, MDÖ'nün tek boyutlu veya çok boyutlu bir yapıyı temsil ettiğini açıkça göstermektedir. Bu faktör yapısı, matematiğe yönelik **memnuniyet** düzeyinin farklı bileşenlerini ayrıştırmada kritik rol oynamıştır ve ölçeğin yapısal bütünlüğünü desteklemektedir.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Ölçek Geliştirme Çalışması)

Format: Beşli Likert Tipi Derecelendirme. Yanıtlar şu şekildedir: 1= kesinlikle katılmıyorum, 5=

kesinlikle katılmıyorum.

Mevcut Dil: Türkçe

Hedef Kitle: Öğrenciler (Matematik eğitimi alan bireyler)

Yaş Grubu: Makalenin detaylarına bağlı olmakla birlikte, genellikle ortaokul, lise veya üniversite öğrencileri.

Nüfus Detayları: Orijinal çalışmada, Türkiye'deki eğitim ortamlarında bulunan öğrencileri kapsamaktadır.

Test Metodolojisi: Bireysel veya grup uygulamasına uygun, öz bildirim temelli anket formu.

Anahtar Kelimeler

Matematiksel doyum, eğitim psikolojisi, akademik tutum, ölçme ve değerlendirme, Cronbach Alfa.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlama ID'si: Bilinmiyor

Kurum E-posta Adresleri: denizkaya38@gmail.com

Yazın Adresi: Makalede belirtilmemiştir.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin geliştirildiği yıl **2020**'dir. Ölçek, akademik araştırmalar için genellikle sorumlu yazar (Deniz Kaya) ile iletişime geçilerek izin alınması koşuluyla ücretsiz olarak kullanılabilir. Ticari kullanımlar veya geniş ölçekli uygulamalar için yazarla doğrudan iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Kaynaklar

Kaya, D. (2020). Matematiksel Doyum Ölçeği'nin (MDÖ) geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 49, 309-330. doi:10.9779/pauefd.532849.

Makalenin orijinal bağlantısı şu adrestedir: dergipark.org.tr

Orijinal PDF dosyası buradan indirilebilir: matematiksel-doyum-olceginin-mdo-gelistirilmesi-gecerlik-ve-guvenirlik-calismasi-toad.pdf

Matematiksel Doyum Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddesi orijinal dilinde korunmu? olup, hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemi?tir.

Matematik benim için mükemmel bir derstir.

ARABPSYCHOLOGY.COM